

Σελίδες Κριτικής Τετάρτη 21 Νοεμβρίου 2007

ΠΑΣΟΚ:

Η ιστορική βαρύτητα της πολιτικής ελαφρότητας

Του **Κωστή Παπαϊωάννου**

Σημείωση:

Το κείμενο που ακολουθεί είναι μια συντόμευση ενός προηγούμενου με τον ίδιο τίτλο που δημοσιεύτηκε στις Σ.Κ. πριν από την εκλογή του προέδρου του ΠΑΣΟΚ. Η συντόμευση έγινε για λόγους χώρου της εφημερίδας "ελευθεροτυπία" στην οποία στάλθηκε το αρχικό κείμενο για δημοσίευση. Το παρόν στάλθηκε την Πέμπτη 1 Νοεμβρίου και δημοσιεύτηκε χθες Τρίτη 20 Νοεμβρίου.

Κ.Π.

Αυτή η πολιτικά φτωχή κόντρα για την εξουσία, σε ένα κόμμα που ουδέποτε υπήρξε ενιαίο, παίρνει μεγάλες διαστάσεις επειδή έχει μεγάλη ιστορική σημασία. Αποτελεί μέρος της κρίσης και των απελπισμένων προσπαθειών του μεταπολεμικού εξουσιαστικού συστήματος να επιβιώσει. Η πολιτική φτώχεια είναι ακριβώς το εργαλείο με το οποίο, στη χώρα μας κατεδαφίστηκε η Αριστερά, και με τα υλικά της στερεώθηκε προσωρινά το σύστημα εξουσίας. Δεδομένης της ικανότητας των στελεχών και των συμβούλων του να εκχυδαίζουν την πολιτική σκέψη, ήταν βέβαιο ότι το ΠΑΣΟΚ θα εγκαινίαζε την τρίτη φάση της πολιτικής ιστορίας, και της πολιτικής κρίσης.

Στις δύο πρώτες φάσεις που άρχισαν το 1944 με τον Γεώργιο Παπανδρέου και το 1974 με τον Ανδρέα Παπανδρέου, το χρεοκοπημένο πλουτοκρατικό σύστημα μετατράπηκε σε μια απομίμηση της ήδη εξαθλιωμένης σοβιετικής γραφειοκρατίας. Ο εκσυγχρονισμός, του αφαίρεσε το κοινωνικό προσώπιο και το επανέφερε στον κλασικό του ρόλο και στον βάλτο της κρίσης. Το 2004, με τον Γιώργο Παπανδρέου αρχίζει η τρίτη φάση της πολιτικής ιστορίας. Το σύστημα δεν σταθεροποιήθηκε στην πρώτη φάση με την εξόντωση της Αριστεράς ούτε με την αποστείρωσή της στην δεύτερη. Στην τρίτη δεν έμενε παρα η ελεγχόμενη κατεδάφισή του, με την ελπίδα της αναδόμησης μιας εξουσιαστικής Αριστεράς στο κοινωνικό σώμα.

Η συμμετοχική δημοκρατία σημαίνει την κατάργηση των ορίων μεταξύ κοινωνίας και κόμματος. Τα κόμματα ήδη μετατρέπονται σε ομίλους διαχείρισης της εξουσίας. Στο εξής κάποιος θα οικειοποιείται τον όμιλο και με το κύρος του εμπορικού του σήματος, θα διεκδικεί ενώπιον της κοινωνίας των πολιτών την έδρα του μονάρχη.

Αυτό που γίνεται ήδη αφανώς το έκανε ο Ευάγγελος Βενιζέλος, την νύχτα των εκλογών, μπροστά στις κάμερες: Ένα παλατιανό πραξικόπημα αδιανόητο μέχρι σήμερα, που έγινε δυνατό χάρη στην συμμετοχική δημοκρατία του αντιπάλου του, την οποία ο ίδιος σαμποτάρισε.

Η κρίση του συστήματος εξουσίας εκφράζεται στην κομματική κόντρα με τρεις παράλληλους και αλληλένδετους άξονες:

- Η συμφωνία στην άποψη ότι ήττα σημαίνει κρίση, είναι το αψευδέστερο τεκμήριο της κρίσης στο σύστημα. Στον πολιτικό στίβο δεν υπάρχουν πια κόμματα που εκπροσωπούν την κοινωνία αλλά άτομα που την "πείθουν" να τους δώσει την εξουσία.
- Η συμφωνία στην "κυβερνώσα αριστερά" αποτελεί την κοινή ομολογία της χρεοκοπίας του συστήματος εξουσίας. Ομολογούν ότι το γραφειοκρατικό σύστημα δεν έχει πια χώρο για την επανάσταση, ομολογούν επομένως ότι το σύστημα τους δεν έχει πια ζωή.
- Η συμφωνία, παρα την αντιπαράθεση, στην ενότητα σημαίνει την αδιαφορία για τις κοινωνικές διαφορές μπροστά στην επιδίωξη της εξουσίας. Ενότητα σημαίνει ότι οι χαμένοι δεν μπορούν να χάσουν την ευκαιρία μιας επόμενης τρικλοποδιάς.

Το ΠΑΣΟΚ σήμερα εξαντλεί την τελευταία ευκαιρία για μια φυγή του εξουσιαστικού συστήματος προς τα εμπρός. Υπό την πίεση της ιστορικής δυναμικής διαλύεται σαν απομίμηση αντιπροσωπευτικού κόμματος με την ελπίδα της παρασιτικής του ανασυγκρότησης μέσα στο κοινωνικό σώμα. Η μετάλλαξη του κράτους σε ένα μη κυβερνητικό κράτος, συμπληρώνεται με την μετάλλαξη των κομμάτων στην μη κοινωνική κοινωνία των πολιτών. Στις δύο προηγούμενες φάσεις το εξουσιαστικό σύστημα χρειάστηκε τριάντα χρόνια για να χρεοκοπήσει. Το ερώτημα πώς και πότε θα χρεοκοπήσει το σύστημα στην τρίτη φάση χρειάζεται σοβαρή μελέτη.